

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

БРОЈ П-01-22412ДАТУМ 12-03-2024
КРАГУЈЕВАЦУНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА
У КРАГУЈЕВЦУБр. П-02-36/6 09.03.2024 године
у Крагујевцу

Управни одбор Универзитетске библиотеке у Крагујевцу, на основу члана 18. Закона о библиотечко-информационој делатности („Сл. гласник РС“, бр. 52/2011 и 78/2021), члана 44. Закона о култури („Сл. гласник РС“, бр. 72/2009, 13/2016, 30/2016 - испр, 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023) и члана 26. став 1. алинеја 11. Статута Универзитетске библиотеке у Крагујевцу (број П-02-31/12 од 13.04.2023. године - пречишћен текст), донео је

ОДЛУКУ

о усвајању Извештаја о раду Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину

I Усваја се Извештај о раду Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину.

II Извештај о раду Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину саставни је део ове одлуке.

Образложење

Управни одбор Универзитетске библиотеке у Крагујевцу, на седници одржаној 01.03.2024. године, разматрао је Извештај о раду Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину, и донео Одлуку као у диспозитиву.

Председник Управног одбора
Универзитетске библиотеке у Крагујевцу

Проф. др Часлав Николић

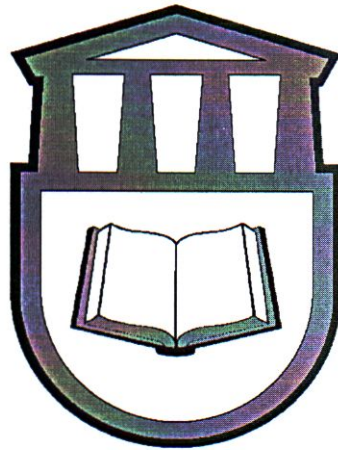
Доставити:

- Архиви;
- Савету Универзитета у Крагујевцу.

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ
БРОЈ Б-01-224
ДАТУМ 12-03-2024
КРАГУЈЕВАЦ

УНИВЕРЗИТЕТ У КРАГУЈЕВЦУ

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА У КРАГУЈЕВЦУ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У КРАГУЈЕВЦУ ЗА
2023. ГОДИНУ**

Крагујевац, март 2024. године

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ УНИВЕРЗИТЕТСКЕ БИБЛИОТЕКЕ У КРАГУЈЕВЦУ

ЗА 2023. ГОДИНУ

Универзитетска библиотека у Крагујевцу наставља са остваривањем свог основног циља - унапређење услова за бољи образовни, истраживачки и научни рад студената и запослених на Универзитету у Крагујевцу, набавком адекватне литературе, подизањем нивоа техничке опремљености и континуираном едукацијом запослених, у сарадњи са свим чланицама Универзитета. Олујно невреме које је направило велику материјалну штету на делу зграде који користи Библиотека, у јулу месецу, имало је за последицу промењену рутину у пословима и измену плана рада, како би се санирала штета и нашао начин да се обезбеде финансијска средства за санацију, пре коначне исплате материјалних трошкова од стране осигуравајуће куће.

Реализација једне од основних делатности – куповина уџбеничке и стручне литературе, остварена је искључиво сопственим средствима, у минималном обиму. Број приновљених публикација је мањи него претходних година, узимајући у обзир све видове набавке.

У току 2023. године није било кадровских измена. Два дипломирана библиотекара су похађала курс *Употреба програмске опреме COBISS3/ Каталогизација – ажурирање CONOR* базе, што им омућава привилегије за редакцију у нормативној бази.

Појединачни резултати пословања у 2023. години разврстани су у Извештају по Одељењима и Службама. Треба напоменути да је у неким статистикама, приказаним у оквиру посебних Служби, приказан рад свих библиотекара Универзитетске библиотеке, јер није увек могуће стриктно одвојити послове по Службама.

Библиотекари Универзитетске библиотеке су чланови Библиотекарског друштва Србије и Заједнице високошколских библиотека, струковних удружења, посредством чијих секција и подружница се могу укључити у бројне иницијативе и стручне скупове.

I Органи управљања и надзора

Управни одбор је у 2023. години одржао седам седница на којима је разматрао и донео:

- Одлуку о изменама и допунама Статута Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о усвајању Финансијског плана Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину;
- Одлуку о усвајању Програма рада Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину;
- Одлуку о усвајању Правилника о издавачкој делатности Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о усвајању Правилника о буџетском рачуноводству Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о усвајању Извештаја о извршеном попису са стањем на дан 31.12.2022. године;
- Одлуку о отпису основних средстава Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о усвајању Извештаја о раду Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2022. годину;
- Одлуку о усвајању Извештаја о финансијско-материјалном пословању Универзитетске библиотеке у Крагујевцу по годишњем обрачуну за 2022. годину;
- Захтев за давање сагласности за расписивање јавног конкурса за именовање управника Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о изменама и допунама Статута Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о расписивању јавног конкурса за управника Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Закључак којим се утврђује да је пријава на јавни конкурс за Управника Универзитетске библиотеке у Крагујевцу поднета у року и да је иста уредна;
- Одлуку о утврђивању кандидата који испуњава услове из јавног конкурса за Управника Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о усвајању записника о обављеном разговору са кандидатом који испуњава услове из јавног конкурса за Управника Универзитетске библиотеке у Крагујевцу;
- Одлуку о утврђивању предлога листе кандидата;
- Одлуку о изменама и допунама Финансијског плана Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину;
- Одлуку о отпису јединица библиотечко-информационе грађе и извора;
- Одлуку о изменама и допунама Финансијског плана Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2023. годину;

- Одлуку о усвајању Финансијског плана Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2024. годину;

Надзорни одбор је у 2023. години одржао једну седницу на којој је разматрао и донео:

- Одлуку којом је прихватио Извештај о раду Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2022. годину и Извештај о финансијско-материјалном пословању Универзитетске библиотеке у Крагујевцу по годишњем обрачуну за 2022. годину, и оценио да је Универзитетска библиотека у Крагујевцу у 2022. години пословала у складу са Финансијским планом Универзитетске библиотеке у Крагујевцу за 2022. годину и другим актима који регулишу област пословања, као и да су органи пословођења и управљања Универзитетске библиотеке у Крагујевцу реализовали активности из Финансијског плана у складу са законом.

Управни и Надзорни одбор разматрали су и друга питања која су од интереса за рад и развој Универзитетске библиотеке у Крагујевцу.

II Одељење библиотечке делатности

а) Служба набавке и обраде монографских публикација

Служба набавке и обраде монографских публикација у 2023. години наставила је са набавком публикација поклонима и куповином. Као што се може видети из *Табеле 1.* највећи број књига добијен је поклоном. Куповина књига у претходној години била је минимална, како због тешке финансијске ситуације, тако и због попуњених смештајних капацитета. Комплетна набавка (поклони и куповина), као и увек, спроводи се праћењем силабуса факултета Универзитета у Крагујевцу и на основу дезидерата корисника Библиотеке.

Врста грађе	Поклон	Куповина	Сопствено издање	Укупно
Југословенска књига	524	9		533
Енглеска књига	15			15
Немачка књига	1			1
Романска књига	1			1

Руска књига	41			41
CD/DVD	2		1	3
Легат	172			172
Укупно	756	9	1	766

Табела 1: Набавка и обрада монографских публикација по начину набавке и врсти грађе у 2023. години

Однос броја монографских публикација које су унете у фонд Универзитетске библиотеке у Крагујевцу, у протекле четири године, може се видети у Табели 2. На овогодишњи број новоприбављених публикација значајно је утицао недостатак магацинског простора, као главни проблем са којим се Библиотека сусреће. Као Библиотеци која баштини културно добро, хитно је потребно обезбедити додатни магацински простор.

Врста грађе	2020	2021	2022	2023
Југословенска књига	902	989	777	533
Енглеска књига	43	25	30	15
Немачка књига	1	3	6	1
Романска књига	1		13	1
Руска књига	3	3	1	41
CD/DVD	7	15	10	3
Легат			10	172
Укупно	957	1035	847	766

Табела 2: Набавка и обрада монографских публикација по годинама и врсти грађе

У децембру 2022. године породица академика Николе Тасића поклонила је Библиотеци његову личну библиотеку. Библиотекари Службе набавке и обраде монографских публикација у 2023. години започели су са каталожко-библиографском обрадом монографских публикација из ове поклон библиотеке, која ће се наставити и у 2024. години.

У Табели 3. представљен је однос броја новоприбављених монографских публикација по годинама и начину набавке. Последњих година изражена је тенденција да се у фонд уврсти мањи број примерака истог наслова (до два примерка), због попуњених смештајних капацитета. Добијени дупликати редовно се прослеђују и поклањају факултетским библиотекама нашег или других универзитета, као и другим заинтересованим установама.

Начин набавке	2020	2021	2022	2023
Поклон	895	938	769	756

Куповина	62	94	78	9
Сопствено изд.		3		1
Укупно	957	1035	847	766

Табела 3: *Набавка и обрада монографских публикација по годинама и начину набавке*

Настављена је устаљена пракса доставе обавезног примерка сваке публикације коју су издали факултети Универзитета у Крагујевцу. Број публикација приказаних у *Табели 4.* не чине искључиво публикације издате у 2023. години, већ и у претходним годинама, које стицајем различитих околности пристижу са закашњењем.

Факултети Универзитета у Крагујевцу	Књиге	CD/DVD	Укупно
1. Правни факултет	14		14
2. Економски факултет	12		12
3. Факултет медицинских наука	13		13
4. Природно-математички факултет	5	1	6
5. Филолошко-уметнички факултет	12		12
6. Факултет инжењерских наука	14		14
7. Факултет педагошких наука, Јагодина	11	1	12
8. Факултет техничких наука, Чачак	8		8
9. Агрономски факултет, Чачак	3		3
10. Педагошки факултет, Ужице	5		5
11. Факултет за машинство и грађевинарство, Краљево	5		5
12. Факултет за хотелијерство и туризам, Врњачка Бања	12		12
Укупно	114	2	116

Табела 4: *Обавезни примерак издатих публикација факултета Универзитета у Крагујевцу*

У *Табели 5.* приказани су поклони других добављача. Као и претходних година, највећи број књига (211) добијен је одабиром наслова са понуђених спискова Комисије за откуп књига Министарства културе и информисања РС, а у оквиру *Конкурса за откуп публикација за библиотеке за 2023. годину*, посредством Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић” у Београду. Укупна вредност добијених наслова из *Откупа књига 2023.* износи 222.164,4 динара. Захваљујући успешној сарадњи са Одељењем селективне набавке Народне библиотеке Србије у Београду, успостављен је континуирани прилив публикација које Библиотека не поседује, а које су издате на другим универзитетима и факултетима, научним установама или у комерцијалном издаваштву у текућој години. Такође, набавка стручне литературе остварује се и путем сарадње са Универзитетском библиотеком „Светозар Марковић” у Београду, Српском академијом наука и уметности, као и многим другим издавачима и појединцима.

Други добављачи	Публикације
Откуп књига Министарства културе РС	211
Народна библиотека Србије, Београд	47
Универзитетска библиотека „Светозар Марковић”, Београд	40
Манастир Студеница	39
Институт за упоредно право, Београд	7
Народна библиотека „Стефан Првовенчани”, Краљево	6
Библиотека Матице српске, Нови Сад	5
Филозофски факултет, Ниш	5
Универзитетска библиотека „Никола Тесла”, Ниш	3
Центар САНУ, Крагујевац	1
Остали (издавачи и појединци)	286
Укупно	650

Табела 5: *Поклони других добављача у 2023. години*

Каталогизацијом библиотечко-информационе грађе и извора у Узајамној библиографској бази COBISS.SR, у оквиру послова које обавља Служба набавке и обраде монографских публикација, у 2023. години каталогски су обрађена укупно 2032 библиографска записа, што се може видети у Табели 6.

COBISS	Креирање библиографских записа	Преузимање библиографских записа	Редакција библиографских записа	Укупно
	163	755	1114	2032

Табела 6: *Каталогизација библиотечко-информационе грађе и извора у Узајамној библиографској бази COBISS.SR у 2023. години*

У Табели 7. приказана је каталогизација библиотечко-информационе грађе и извора у Узајамној библиографској бази COBISS.SR по годинама, у оквиру Службе.

Каталогизација	2020	2021	2022	2023
Креирање библиографских записа	154	433	387	163
Преузимање библиографских записа	952	1053	924	755
Редакција библиографских записа	1108	1205	983	1114
Укупно	2214	2691	2294	2032

Табела 7: *Каталогизација библиотечко-информационе грађе и извора у Узајамној библиографској бази COBISS.SR по годинама*

Нормативна датотека личних имена и назива корпорација CONOR.SR, 15. априла 2019. године постала је саставни део Кооперативног онлајн библиографског система и сервиса COBISS.SR. Од тог тренутка свакодневно се ради на креирању, ажурирању и редакцији ауторских профила у Нормативној бази CONOR.SR. Наш примарни циљ јесу ауторски профили запослених на Универзитету у Крагујевцу, како би се приликом каталожке обраде библиотечко-информационе грађе и извора избегле грешке и дупликати у одређивању ауторства, посебно код аутора са истим именом и презименом, чак и из исте научне области. Када је у питању Служба набавке и обраде монографских публикација, у 2023. години каталожки је обрађено укупно 900 нормативних записа, што се може видети у *Табели 8*.

CONOR	Креирање нормативних записа	Редакција нормативних записа	Укупно
	158	742	900

Табела 8: *Каталогизација личних имена (аутора) у Нормативној бази CONOR.SR у 2023. години*

Свакодневно се ради на разрешавању и брисању дупликата CONOR ID профила наших професора и истраживача у Нормативној бази CONOR.SR и њиховом повезивању са тачним библиографским записима у Узајамној библиографској бази COBISS.SR, што је веома захтеван и одговоран посао, јер се једном направљена грешка преноси из записа у запис и из базе у базу. Посебно тежак задатак представљају ауторке, које су објављивале радове са девојачким и венчаним презименом. Уколико ауторка у својој биографији/библиографији нема комплетну листу референци са оба презимена, тешко је утврдити да ли је у питању иста особа и тада неминовно долази до креирања дупликата у CONOR.SR бази. У 2023. години откривено је и избрисано укупно 49 дупликата CONOR ID профила запослених на Универзитету у Крагујевцу.

У *Табели 9*. приказана је каталогизација личних имена (аутора) у Нормативној бази CONOR.SR по годинама, у оквиру Службе набавке и обраде монографских публикација.

Каталогизација	2020	2021	2022	2023
Креирање нормативних записа	139	176	171	158
Редакција нормативних записа	620	372	485	742
Укупно	759	548	656	900

Табела 9: *Каталогизација личних имена (аутора) у Нормативној бази CONOR.SR по годинама*

Поред редакције нетачних приступних тачака у COBIB.SR бази и преузимања одговорности за усвојене нормативне записе, библиотекари Службе решавају бројне недоумице и проблеме у COBISS.SR и CONOR.SR бази по захтевима библиотекара-каталогизатора из факултетских библиотека Универзитета у Крагујевцу и других библиотека и универзитета.

Библиотекари Службе набавке и обраде монографских публикација осим креирања и спровођења набавне политике Библиотеке и обраде свих облика библиотечко-информационе грађе и извора, заједно са осталим библиотекарима и службама, по потреби и захтевима универзитетског особља, уредништва академских часописа и зборника, раде на одређивању УДК бројева чланака монографских и серијских публикација, као и докторских дисертација Универзитета у Крагујевцу.

б) Служба набавке и обраде серијских публикација

Служба периодике успешно је остварила свој програм рада за 2023. годину. У локалној бази података Универзитетске библиотеке у Крагујевцу до сада је обрађено:

- 875 наслова серијских публикација;
- 5711 бројева свих јединица (годишта);
- 12544 бројева свезака у пољу 997м.

У току 2023. године додата су два нова наслова часописа, укупно 171 јединица (годишта) и 315 појединачних свезака.

Сви наслови преузети су из Узајамне библиографско-каталожке базе података, са одређеном редактуром у циљу побољшања квалитета и информативности у локалној електронској бази података. Часописи се смештају у Магацин периодике по УДК систему, а у оквиру исте групе сортирани су по наслову, абecedним редом. Часописи одређене групе друштвено-хуманистичких наука (књижевност, језик, право) смештени су у Читаоницу периодике, ради ефикасније услуге корисника.

Готово све приспеле наслове часописа, Библиотека редовно добија као поклон издавача или институција. За часопис *Свеске* (Мали Немо из Панчева) Библиотека је претплаћена на годишњем нивоу.

Поред инвентарисања, сигнирања, каталожког описа, предметне и класификационе обраде, смештаја, претраживања и издавања корисницима серијске грађе, Служба ради и на

аналитичкој обради чланака из серијских и монографских публикација. Критеријум за избор обраде аналитичких прилога врше библиотекари, првенствено према потребама корисника Библиотеке. Оваква обрада прилога доприноси могућности израде персоналних библиографија и библиографија радова у серијским публикацијама. Приоритет у обради односи се на ауторство наставника и сарадника Универзитета у Крагујевцу, што се рефлектује у потпунијим библиографијама истраживача доступним у библиографској бази, које се од пролећа 2023. године преузимају у регистар е-Наука.

Аналитичка обрада прилога у серијским публикацијама - у току 2023. године креирано је 207 записа, 594 записа је преузето и редиговано из Узајамне каталожке базе, што чини 801 нов запис. Аналитика саставних делова у другим публикацијама износи 161 записа, од чега су креирана 63 аналитичка записа из монографских публикација.

Докторске дисертације - за период јануар - децембар 2023. године креирано је 53 нових записа докторских дисертација, а преузето и редиговано 15 јединица (укупно 68 нових записа у бази Библиотеке). У *Phaidra* дигиталном репозиторијуму Универзитета у Крагујевцу, до краја 2023. године, унето је укупно 1066 библиографских записа докторских дисертација и депоноване су њихове електронске верзије.

У *НарДуС* (Националном репозиторијуму дисертација у Србији), до краја 2023. године, налазило се 1052 докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Крагујевцу. Све дисертације унете у *Phaidra* дигитални репозиторијум, бивају након извесног времена аутоматски преузете у Национални репозиторијум.

Служба континуално наставља са прикупљањем и обрадом докторских дисертација одбрањених на Универзитету у Крагујевцу. Објављен је седми том *Библиографије докторских дисертација Универзитета у Крагујевцу*, за период 2016-2020. године, док се истовремено ради на комплетирању јединица за објављивање наредног тома, који ће обухватити дисертације настале у периоду 2021-2025. године.

У Служби се наставља рад на додељивању УДК бројева за стручне, научне чланке, приказе или прилоге из часописа и зборника издатих на факултетима Универзитету у Крагујевцу (укупно 177 број на нивоу Библиотеке).

На Одељењу периодике сваке године припремају се статистички извештаји за *Анкету о библиотечком пословању* Библиотеке који се достављају Универзитетској библиотеци „Светозар Марковић“ у Београду, као матичној библиотеци за све високошколске и универзитетске библиотеке у Србији. Универзитетска библиотека у Београду, заједно са Народном библиотеком Србије и Библиотеком Матице српске води базу података *Мрежа*

библиотека Србије (на адреси : <http://147.91.246.38/mbs/>), која је намењена је прикупљању, обради, и презентовању података о библиотекама у Србији, као и праћењу рада у библиотечно-информационој делатности и стања у библиотекама. Подаци који се прикупљају и достављају Матичној библиотеци обухватају: адресар библиотеке, податке о Универзитету у чијем саставу се налази библиотека, библиотечком простору и опреми, рачунарској и комуникацијској опреми, фондовима библиотеке, смештају и приступу фонду, врстама инвентара и каталога, корисницима библиотеке, библиотечкој грађи и услугама, финансирању и организацији рада, библиотечком кадру и његовој структури. Извештај се раде за претходну годину

Током 2022. године у Универзитетској библиотеци у Крагујевцу покренут је поступак ванредне ревизије Фонда серијских публикација (спроведен у периоду од 01.10. до 01.12. 2022. године), како би се утврдило стварно бројчано и физичко стање, као и актуелност библиотечке грађе овог дела фонда. На основу *Извештаја о извршеној ванредној ревизији библиотечно-информационе грађе* и извора од 27.03.2023. сачињен је предлог отписа 1003 јединице библиотечно-информационе грађе, од чега је: 673 физички дотрајалих и неупотребљивих јединица, 310 неактуелних јединица, а 20 јединица нису нађене на лицу места.

Предлог отписа обухватао је 267 наслова серијских публикација, (257 годишта, односно 1003 бројева – свезака). Управни одбор је на седници одржаној 08.09.2023. донео *Одлуку о отпису јединица библиотечно-информационе грађе и извора*, којом се отписују 1003 јединице дотрајале, неупотребљиве, неактуелне и оштећене грађе из Фонда серијских публикација.

в) Служба за рад са корисницима

Анализа података за 2023. годину и њихово поређење са подацима из претходних година показује да је Служба остварила очекиване резултате. Број новоуписаних и корисника који су обновили чланарину је већи него у претходној години. Ако узмемо у обзир временски оквир од годину дана, било је 610 активних чланова.

Корисници - категорије	2020	2021	2022	2023
Нови корисници	188	150	150	254
Продужена чланарина	117	104	88	117
Колективна чланарина	130	130	80	171
Правна лица	93	29	31	21
Бесплатна чланарина	2	22	40	47
Укупно	530	435	389	610

Табела 10: Број уписаних чланова по годинама

У сарадњи са управама факултета чланица Универзитета, релизују се могућности колективне чланарине. Колективну чланарину за своје запослене и у 2023. години обновили су Правни факултет и Факултет за машинство и грађевинарство из Краљева. Факултет за хотелијерство и туризам и Факултет педагошких наука су се први пут одлучили за колективну чланарину за запослене, па је колективна чланарина уплаћена укупно за 171 запосленог.

Универзитетска библиотека у Крагујевцу наставља са позитивном праксом пружања информација лицима која нису чланови у вези са фондовима тражене литературе у факултетским и другим библиотекама, како би размотрили могућност учлањења.

Статистика коришћења COBISS⁺ портала (web OPAC) дата је у наредној табели:

	2020	2021	2022	2023
Бр. претраживања	14218	13969	9966	25365
Бр. приказаних записа	18372	16519	26586	86848

Табела 11: Број претраживања по годинама

Приказани подаци обухватају број претраживања који укључује и претраживања ван Библиотеке (путем Интернета), који су корисници сами реализовали.

Издавање публикација за коришћење у читаоници и ван Библиотеке, број посета, као и укупан број свих трансакција (где су укључене све остале активности) приказан је у Табели 12. Треба имати у виду да извршен број активности (телефонске консултације или посете када није било позајмице грађе) остане неевидентан у систему, па је стварни број трансакција већи од приказаног.

	2020	2021	2022	2023
Укупан број позајмица	2193	2248	1910	1910
Укупан број посета	3892	3167	3294	5366
Укупан број свих трансакција	6867	5938	5761	7996

Табела 12: Број трансакција

Релативно мали броја књига који је позајмљен у Библиотеци указује на тренд, све присутнији последњих година, да студенти користе наставни материјал доступан преко платформи за учење на даљину. Одавно прекинута пракса да се не набавља већи број примерака истог уџбеника, који се могу наћи у факултетским библиотекама, делимично утиче на приказани број позајмица.

Увођењем нових информационих услуга, Универзитетска библиотека оправдава своју сврху где се истиче улога библиотекара као информатора. Већи број посета који не кореспондира већем броју позајмљених књига указује да корисници имају и друга очекивања.

Осим претраживања у локалној бази, библиотекари врше претраживања у свим доступним базама, расположивим преко KoBSON сервиса, као и у каталозима других библиотека. Селективном дисеминацијом информација Библиотека потврђује своју функцију информационог чворишта Универзитета у Крагујевцу, пружањем помоћи корисницима да што брже и једноставније дођу до релевантних извора.

Међубиблиотечка позајмица у земљи:

- наши захтеви другим библиотекама

		2020	2021	2022	2023
Монографије	бр. захтева	251	265	171	128
Чланци у периодици и зборницима радова	бр. захтева	48	65	55	73
Укупно	бр. захтева	299	330	226	201
	реализовано	254	242	186	168

- захтеви других библиотека упућени Универзитетској библиотеци

		2020.	2021.	2022.	2023
Монографије	бр. захтева	75	57	52	25
Чланци у периодици и зборницима радова	бр. захтева	12	7	6	8
Укупно	бр. захтева	87	64	58	33
	реализовано	83	63	53	33

Табела 13: Међубиблиотечка позајмица

Током 2023. године настављено је са вођењем свеске дезидерата, такође и сами корисници на пулту Читаонице могу попунити листић – предлог за набавку публикација. Служба за рад са корисницима координира са Службом набавке у реализацији куповине.

У редовне активности Службе спадају и:

- пријем новонабављених публикација;
- смештај и означавање књижног фонда у магацинима;
- одржавање Рефералне збирке;
- обрада монографских публикација и аналитичка обрада радова у зборницима (преузимање, креирање, редакција). Библиотекари Службе у току године преузели су 614, креирали 682 и извршили редакцију 759 записа;
- издавање потврда студентима да се не дуже публикацијама (1146 потврда);
- индивидуална едукација корисника о претраживању електронских каталога Библиотеке;

- израда виртуелних тематских изложби, са грађом из фонда Библиотеке, доступних на https://dbubkg.blogspot.com/p/blog-page_54.html, како би корисници стекли увид у одређене делове фонда.

г) *Служба за научне информације и развој*

Примарни задатак Службе у 2023. години односио се на унос и контролу података у репозиторијуму отвореног приступа научно-истраживачких резултата запослених на Универзитету (SCIDAR). У сарадњи са Универзитетским информатичким центром исправљају се уочене грешке и планирају наредни кораци у раду. По потреби, врши се допуна, корекција и додавање метаподатака дигиталних копија рада, у складу са политиком издавача. Од како се подаци из репозиторијума редовно преузимају у национални регистар е-Наука, порасло је интересовање за индивидуални унос у репозиторијум, па је у току 2023. године унето 4327 објеката, углавном са пуним текстом. На крају године у репозиторијуму се налазило 11430 записа. Администрирање овог система, корисничка подршка, контрола рада, годишње статистике и извештаји спадају у послове које Универзитетска библиотека обавља у складу са Правилником о отвореној науци Универзитета. Одржано је више обука и састанака са локалним администраторима факултета.

У сталне послове Службе спадају: дигитализација, израда библиографија цитираности истраживача, међубиблиотечка позајмица грађе са иностранством, одржавање веб сајтова Библиотеке, Универзитетске галерије, часописа *Лунар*, блога Библиотеке, портала дигиталне библиотеке, као и свих страница и профила на друштвеним мрежама.

Од 2020. године активан је сајт DOI – УБКГ, на адреси <https://doi.ub.kg.ac.rs/>, који представља каталог универзитетских и других издања којима је Библиотека доделила DOI број, са посебном веб страном сваког рада. DOI број, као јединствени идентификатор (чланка у часпису или зборнику, поглавља у књизи) дигиталног објекта на интернету постао је стандардни метаподатак у библиографском опису електронске публикације. У току године регистровано је 1447 DOI бројева у CROSSREF систему (1175 DOI бројева у 2022. години) и увећан је број серијских публикација којима ће се редовно додељивати овај идентификатор.

Посебан сегмент рада је одржавање рачунарске мреже и комплетне опреме коју Библиотека поседује, како хардверски, тако и софтверски, што износи 32 умрежена рачунара.

Међубиблиотечка позајмица са иностранством је делимично обустављена, могуће је поручити само електронску грађу. Услед измене царинске процедуре везане за (привремено)

увоз књига, библиотеке су суочене са проблемима. Пристигла грађа долази у Царинску пошту у Земуну и неопходно је ангажовати екстерну фирму која се бави царинско-шпедитерским услугама, да би се грађа преузела. Укупни трошкови махом превазилазе вредност књиге, па Универзитетска библиотека селективно обавља овај посао, у случају када је књигу могуће наћи у региону или добити дигиталну верзију. Са друге стране, све је већи број тражених чланака у отвореном приступу, чешћа је могућност набављања научног материјала директно од издавача, без посредне улоге библиотека.

Од увођења услуге израде библиографија цитираности, на основу припремљене библиографије аутора, ова делатност се континуално обавља, па је обрађено 66 захтева (97 захтева у 2022. години). Истовремено, пратећи библиометријске параметре истраживача, непрекидно се ради на исправљању уочених грешака код навођења ауторства (вишеструки профили истог истраживача, укрштања афилијације, погрешно наведена ауторства и слично). Током године исправљене су грешке у SCOPUS бази у више од 70 истраживачких профила, које су последица машинске конверзије метаподатака из различитих извора.

Редовна активност је достављање извештаја за оцену и одбрану урађених докторских дисертација, које су депоноване у репозиторијум докторских дисертација Универзитета у Крагујевцу, администраторима Националног репозиторијума дисертација у Србији (Нардус). Од октобра 2017. године, врши се администрирање корисничких налога запослених на Универзитету за коришћење софтвера *I-thenticate* за проверу плагијаризма.

III Одељење правних, кадровских и административних послова

Одељење правних, кадровских и административних послова у 2023. години обављало је нормативно-правне послове из делокруга рада Библиотеке. У том смислу, припремане су и седнице Органа управљања и надзора, односно седам седница Управног одбора, као и једна седница Надзорног одбора.

Одељење правних, кадровских и административних послова, такође, је у 2023. години обављало послове везане за слање и пријем поште, као и документације која се не доставља путем поштанских пошиљака и старало се о одржавању хигијене у Библиотеци.

IV *Инвестиције*

На Конкурсу Министарства културе за финансирање или суфинансирање пројеката у области културног наслеђа у Републици Србији у 2023. години, Универзитетској библиотеци је одобрен пројект у износу од 700.000 динара за сређивање магацина легата, на основу чега су купљене нове металне полице и тиме увећан смештајни капацитет за 50 дужних метара.

Олујно невреме које је 19. јула захватило Крагујевац изазвало је велику штету на згради Правног факултета. У потпуности је однет кров изнад читаонице, вода која се слила у унутрашњост оштетила је паркет, плафоне и део електричне инсталације. Библиотека је спровела јавну набавку мале вредности и обавила замену крова и санацију штете, за коју је осигуравајућа кућа исплатила премију осигурања последњег радног дана у 2023. години.

Током 2023. године Библиотека није имала инвестиционих улагања везано за одржавање простора.

Раније постигнут усмени договор са руководством Правног факултета у Крагујевцу о уступању просторије у подрумском делу зграде (између гараже и садашњег Магацина периодике), за додатни магацински простор није резултирало реновирањем. Просторија је у лошем стању и неприхватљива је за магацински простор, јер се у њој налази мноштво цеви и главни вентил санитарног чвора тог дела зграде.

V *Издавачка и едукативна делатност*

У току године радило се припреми монографских издања која још нису објављена.

Библиотекари Универзитетске библиотеке сваке године објављују стручне и прегледне радове у часописима из области библиотекарства, као и у зборницима радова са конференција на којима учествују. У току 2023. године било је омогућено присуствовање великом броју предавања, презентација и стручних скупова посредством ZOOM платформе, што су библиотекари и искористили.

Заједнички програм курса *Ауторски профили за еНауку : отварање, одржавање, повезивање* библиотекара Универзитетске библиотека из Крагујевца и Београда је акредитовани програм сталног стручног усавршавања у библиотечко-информационој делатности за 2023. годину, у оквиру којег је било одржано више радионица за високошколске библиотекаре. Програм је акредитован и за наредне две године, па ће се организовати нове радионице.

VI Манифестације

Универзитетска галерија реализује своје садржаје у простору Библиотеке и Летње сцене, а њене програмске садржаје усваја Уметнички савет на почетку сваке године. Одлуком о раду Универзитетске галерије, из октобра 2016. године, прецизније се дефинише начин рада и постављање управника Универзитетске галерије, што је истовремено и управник Универзитетске библиотеке. Поред три запослена који су чланови Уметничког савета Универзитетске галерије, запослени у Библиотеци се по потреби ангажују на пословима организационе и техничке подршке и дежурстава, као и приликом свих других дешавања у простору Библиотеке.

У Универзитетској галерији је током 2023. године одржано укупно 27 манифестација, и то: 9 изложби, 4 промоције и предавања и 14 концерата (три на Летњој сцени).

Управник
Универзитетске библиотеке у Крагујевцу

Весна Абадић